

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **H. N.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2021, č. j. OAM-122/DS-PR-D04-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 6. 2021, č. j. 62 Az 10/2021 - 24,

takto:

I. Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 6. 2021, č. j. 62 Az 10/2021 - 24, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši **3 400 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dne 1. 2. 2021 byl žalobce zadržen při nelegálním pobytu v České republice a rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Zlínského kraje, ze dne 3. 2. 2021, č. j. KRPZ-10926-23/ČJ-2021-150026-DB, byl zajištěn dle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný poté rozhodnutím uvedeným v záhlaví rozhodl, že Rumunsko je státem příslušným k přijetí žalobce zpět dle čl. 18 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“).

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“). V době podání žaloby byl umístěn v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty. Krajský soud zjistil, že žalobce byl dne 1. 4. 2021 předán do Rumunska. Daná skutečnost byla dne 5. 5. 2021 potvrzena sdělením Dublinského střediska žalovaného a z výpisu evidence Odboru azylové a migrační politiky. Dublinské středisko poté sdělilo, že adresu aktuálního pobytu v Rumunsku neeviduje. Krajský soud se poté na adresu aktuálního pobytu dotázal ustanoveného zástupce žalobce, který ji nesdělil. Krajský soud proto dospěl k závěru, že jsou v projednávaném případě splněny podmínky § 33 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o žalobě zastavil.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost z důvodu podřazeného pod § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve skutečnosti, že se týká právní otázky, která nebyla dosud plně řešena judikaturou Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), a to zda je třeba při zvažování postupu dle § 33 písm. b) zákona o azylu nutné, aby po předání žadatele o mezinárodní ochranu byla zjišťována adresa jeho pobytu i prostřednictvím příslušných orgánů státu, do něhož byl předán.

[5] Krajský soud zastavil řízení, jelikož mu nebylo známo místo pobytu stěžovatele a žalovaný jeho místo pobytu v Rumunsku neevidoval. Nevyčerpal tak všechny prostředky ke zjištění pobytu stěžovatele, které po něm lze požadovat. Skutečnost, že místo pobytu stěžovatele nelze zjistit, musí být spolehlivě prokázána. Dle kapitoly VII nařízení Dublin III mají členské státy povinnost sdělovat ostatním státům informace týkající se žadatelů o mezinárodní ochranu, mezi něž dle čl. 34 odst. 2 písm. d) daného nařízení patří místo pobytu žadatele o mezinárodní ochranu. Povinností členských států je i zajištění účinného soudního přezkumu rozhodnutí o předání. S ohledem na čl. 27 nařízení Dublin III je též povinností členského státu poskytnout informace o pobytu žadatele o mezinárodní ochranu za účelem soudního přezkumu. Bylo tedy povinností krajského soudu dotázat se prostřednictvím českého správního orgánu na místo pobytu příslušného rumunského orgánu. Stěžovatel byl do Rumunska předán proti své vůli, a proto mu nelze vyčítat, že svou novou adresu nesdělil. Naopak krajský soud měl vyvinout dostatečné úsilí a využít i dotazu na příslušné rumunské státní orgány.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti kromě popisu průběhu řízení o předání stěžovatele do Rumunska uvedl, že ponechává zcela na posouzení NSS, zda krajský soud učinil všechny potřebné kroky ke zjištění místa pobytu stěžovatele a zda je možné usnesení o zastavení řízení označit za zákonné.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele“*. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v procesním postupu krajského soudu při zjišťování místa pobytu stěžovatele došlo k zásadnímu pochybení, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Kasační stížnost je proto přijatelná.

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Stěžovatel byl předán do Rumunska na základě nařízení Dublin III, které stanoví kritéria pro určení státu EU příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a současně také postupy členských států v případech, kdy nejsou k rozhodnutí o žádosti příslušné. Proti rozhodnutí o předání do příslušného členského státu je jako opravný prostředek zakotvena žaloba, při jejímž posuzování jsou krajské soudy povinny přímo aplikovat příslušná ustanovení nařízení Dublin III, které má v souladu s unijním právem přímý účinek, a to s důrazem na zajištění efektivní soudní ochrany. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 75/2009 - 51, dospěl k závěru, který se sice týkal dnes již neúčinného nařízení Dublin II, ale je použitelný i v projednávaném případě: *„Procesní pravidla obsažená v zákoně o azylu a s. ř. s. je nutno aplikovat způsobem, jenž bude zaručovat efektivitu prováděného přezkumu; ustanovení § 33 zákona o azylu je v případech uplatnění nařízení Dublin II nutno aplikovat s přihlédnutím ke specifikům posuzovaných případů, zejména s ohledem na pravděpodobnou nepřítomnost žadatele (v postavení žalobce) na území České republiky.“*

[12] Z judikatury NSS vyplývá, že možnost zastavit řízení dle § 33 písm. b) zákona o azylu je dána, pokud krajský soud vyvinul požadované úsilí ke zjištění místa pobytu žadatele a přes toto úsilí a případně další pátrání v evidencích nebyl pobyt žadatele zjištěn a zůstal zcela neznámý (srov. např. rozsudek ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004 - 58, č. 707/2005 Sb. NSS). Krajský soud je dle rozsudku NSS ze dne 6. 8. 2009, č. j. 8 Azs 26/2009 - 45, povinen zjišťovat, jak u žalovaného, tak u cizinecké policie, zda je jim známo místo pobytu cizince. V určitých případech se jeví jako vhodné kontaktovat i zástupce cizince, jelikož i ten může mít informace o místě pobytu cizince, popř. i další subjekty.

[13] V daném případě se krajský soud s dotazem ohledně aktuálního místa pobytu obrátil jak na žalovaného (č. l. 20 spisu krajského soudu), tak na zástupce stěžovatele (č. l. 23). Žalovaný mu přípisem ze dne 5. 5. 2021 (č. l. 22) sdělil, že ode dne předání stěžovatele do Rumunska neeviduje informace o jeho současném místě pobytu. Zástupce stěžovatele na dotaz ohledně sdělení místa pobytu nereagoval. Dle ustálené judikatury však nepostačuje, pokud se krajský soud při zjišťování pobytu žadatele, jenž byl předán do jiného členského státu EU, omezí pouze na území České republiky. V rozsudku ze dne 17. 6. 2010, č. j. 9 Azs 15/2010 - 37, NSS konstatoval: *„Nepostačuje, omezí-li se krajský soud při zjišťování místa pobytu výhradně na území České republiky, zvláště za situace, má-li potvrzeno, že stěžovatel byl v rámci nařízení Dublin II transferován do Slovinska. Jak je uvedeno výše, krajský soud je povinen při posuzování žádostí o mezinárodní ochranu, k níž je příslušný jiný členský stát, aplikovat nařízení Dublin II, zejména kapitolu IV tohoto nařízení, tedy získat údaje o místě pobytu žadatele prostřednictvím příslušného orgánu, kterým je v České republice právě žalovaný, konkrétně Oddělení azylové a migrační politiky, Oddělení Dublinského střediska. Krajský soud z několika zdrojů ověřil, že stěžovatel byl na základě nařízení Dublin II transferován do Slovinska a mohl tedy předpokládat, že se na jeho území stále nachází, k přesnějšímu určení místa pobytu stěžovatele měl vznést dotaz na Dublinské středisko podle čl. 21 a n. nařízení Dublin II.“*

[14] Krajský soud měl proto v daném případě postupovat dle čl. 34 nařízení Dublin III, který odpovídá dřívější úpravě dle čl. 21 nařízení Dublin II, a prostřednictvím Dublinského střediska žalovaného měl požádat nejen samotného žalovaného, ale také rumunské státní orgány o zjištění místa pobytu stěžovatele. Jelikož tak neučinil, postup dle čl. 34 nařízení Dublin III aplikoval Nejvyšší správní soud svým dotazem ze dne 1. 9. 2021 (č. l. 26 spisu NSS). Žalovaný jej v odpovědi na tento dotaz dne 17. 9. 2021 (č. l. 27 spisu NSS) informoval o odpovědi rumunské strany, podle níž byl stěžovatel po svém vydání dne 1. 4. 2021 ubytován v azylovém centru v Bukurešti na adrese *X*.

[15] Lze tedy konstatovat, že krajský soud v okamžiku, kdy zjistil, že se stěžovatel nenachází na území České republiky, nepodnikl žádné další kroky ke zjištění jeho místa pobytu v zahraničí a řízení zastavil, ačkoliv mohl a měl využít prostředků mezinárodní spolupráce na základě nařízení Dublin III. Nemohly tak být naplněny podmínky pro zastavení řízení podle § 33 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud daným postupem stěžovateli odepřel možnost přezkumu a efektivní soudní ochrany. Napadené usnesení je proto nezákonné.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dle § 110 odst. 4 s. ř. s. je krajský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozsudku.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí, jak je stanoveno v § 110 odst. 3 s. ř. s.

[18] Usnesením krajského soudu ze dne 1. 4. 2021, č. j. 62 Az 10/2021 - 13, byl stěžovateli ustanoven zástupcem Mgr. Ladislav Bárta, advokát se sídlem Purkyňova 787/6,

Ostrava. Zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu za jeden úkon právní služby, a to podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč [§ 13 odst. 4 téže vyhlášky]. Ustanovený zástupce před NSS ani před krajským soudem nedoložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Celková odměna proto činí částku ve výši 3 400 Kč, která mu bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. října 2021

JUDr. Radan Malík
předseda senátu